C/2025/3984

20.8.2025.

PADOMES IETEIKUMS,

(2025. gada 8. jūlijs),

par Francijas ekonomikas, sociālo, nodarbinātības, strukturālo un budžeta politiku

(C/2025/3984)

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1263 (2024. gada 29. aprīlis) par ekonomikas politikas efektīvu koordināciju un budžeta daudzpusēju uzraudzību un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 ([1]), un jo īpaši tās 3. panta 3. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

Vispārīgi apsvērumi

(1) Regulā (ES) 2024/1263, kas stājās spēkā 2024. gada 30. aprīlī, ir noteikts, ka ekonomikas pārvaldības sistēmas mērķi ir veicināt stabilas un ilgtspējīgas publiskās finanses un ilgtspējīgu un iekļaujošu izaugsmi un noturību, izmantojot reformas un investīcijas, kā arī novērst pārmērīgu valdības budžeta deficītu. Regulā noteikts, ka Padome un Komisija Eiropas pusgada kontekstā veic daudzpusēju uzraudzību saskaņā ar LESD noteiktajiem mērķiem un prasībām. Eiropas pusgads jo īpaši ietver konkrētām valstīm adresētu ieteikumu formulēšanu un īstenošanas uzraudzību. Regula arī veicina valstu atbildību par fiskālo politiku un uzsver tās orientāciju vidējā termiņā apvienojumā ar efektīvāku un saskaņotāku izpildi. Katrai dalībvalstij ir jāiesniedz Padomei un Komisijai valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālais plāns, kurā ietvertas tās fiskālās, reformu un investīciju saistības četru vai piecu gadu periodā atkarībā no valsts likumdošanas termiņa ilguma. Neto izdevumu ([2]) virzībai šajos plānos ir jāatbilst regulas prasībām, tostarp prasībām par to, ka līdz korekcijas perioda beigām jāpanāk vai jānotur vispārējās valdības parāda ticama samazināšanās trajektorija vai tam jāsaglabājas piesardzīgā līmenī, kas ir zemāks par 60 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), un ka vispārējās valdības budžeta deficīts vidējā termiņā jāsamazina un/vai jāsaglabā zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības, kas ir 3 % no IKP. Ja dalībvalsts apņemas īstenot attiecīgu reformu un investīciju kopumu saskaņā ar regulā izklāstītajiem kritērijiem, korekcijas periodu var pagarināt ne vairāk kā par trīs gadiem.

([1]) OV L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

([2]) Neto izdevumi, kā definēts Regulas (ES) 2024/1263 2. panta 2. punktā: "neto izdevumi" ir valdības izdevumi, atskaitot i) procentu izdevumus; ii) diskrecionāros ieņēmumu pasākumus; iii) izdevumus par Savienības programmām, kas pilnībā atbilst Savienības fondu ieņēmumiem; iv) valsts izdevumus par Savienības finansēto programmu līdzfinansēšanu; v) bezdarbnieka pabalstu izdevumu cikliskos elementus un vi) vienreizējos un citus pagaidu pasākumus.

(2) Eiropas Parlamenta un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 ([3]), ar ko tika izveidots Atveseļošanas un noturības mehānisms ("ANM"), stājās spēkā 2021. gada 19. februārī. ANM nodrošina finansiālu atbalstu dalībvalstīm reformu un investīciju īstenošanai, tādējādi sniedzot Savienības finansētu fiskālo stimulu. Atbilstīgi Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada prioritātēm ANM veicina ekonomikas un sociālo atveseļošanu, vienlaikus virzot ilgtspējīgas reformas un investīcijas, jo īpaši zaļās un digitālās pārkārtošanās veicināšanai un dalībvalstu tautsaimniecību noturības stiprināšanai. Tas arī palīdz stiprināt publiskās finanses un veicināt izaugsmi un darbvietu radīšanu vidējā termiņā un ilgtermiņā, uzlabot teritoriālo kohēziju Savienībā un atbalstīt Eiropas sociālo tiesību pīlāra turpmāku īstenošanu.

(3) 2023. gada 27. februārī pieņemtās Eiropas Parlamenta un Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2023/435 ([4]) ("*REPowerEU* regula") mērķis ir pakāpeniski izbeigt Savienības atkarību no Krievijas fosilo degvielu importa. Tas palīdz iegūt enerģētisko drošību un dažādot Savienības energoapgādi, vienlaikus palielinot atjaunīgo energoresursu izmantošanu, enerģijas uzkrāšanas iespējas un energoefektivitāti. Francija savā nacionālajā atveseļošanas un noturības plānā iekļāva jaunu *REPowerEU* nodaļu, lai tiktu finansētas galvenās reformas un investīcijas, kas palīdzēs sasniegt *REPowerEU* mērķus.

(4) Francija savu nacionālo atveseļošanas un noturības plānu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 18. panta 1. punktu Komisijai iesniedza 2021. gada 28. aprīlī. Komisija, ievērojot minētās regulas 19. pantu, novērtēja atveseļošanas un noturības plāna atbilstību, efektivitāti, lietderīgumu un saskanību, ņemot vērā minētās regulas V pielikumā sniegtās novērtēšanas vadlīnijas. Padome 2021. gada 13. jūlijā pieņēma Īstenošanas lēmumu par Francijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu ([5]) un 2023. gada 14. jūlijā to grozīja saskaņā ar 18. panta 2. punktu, lai atjauninātu neatmaksājamā finanšu atbalsta maksimālo finanšu iemaksu, kā arī lai iekļautu *REPowerEU* nodaļu ([6]). Maksājuma daļas tiek darītas pieejamas ar nosacījumu, ka Komisija saskaņā ar 24. panta 5. punktu ir pieņēmusi lēmumu, kurā konstatēts, ka Francija ir apmierinoši sasniegusi attiecīgos atskaites punktus un mērķrādītājus, kas bija noteikti Padomes īstenošanas lēmumā. Apmierinoša sasniegšana nozīmē to, ka nav bijis regresa attiecībā uz tās pašas reformas vai investīcijas iepriekšējo atskaites punktu un mērķrādītāju sasniegšanu.

(5) Padome 2025. gada 21. janvārī pēc Komisijas ieteikuma pieņēma ieteikumu, ar ko apstiprina Francijas valsts vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu ([7]). Plāns tika iesniegts saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1263 11. pantu un 36. panta 1. punkta a) apakšpunktu, aptver laikposmu no 2025. gada līdz 2029. gadam un atspoguļo fiskālo korekciju, kas sadalīta pa septiņiem gadiem.

(6) 2024. gada 26. novembrī Komisija pieņēma atzinumu par Francijas 2025. gada budžeta plāna projektu. Tajā pašā dienā Komisija, pamatojoties uz Regulu (ES) Nr. 1176/2011, pieņēma 2025. gada brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Francija nebija minēta starp tām dalībvalstīm, par kurām būs jāizstrādā padziļināts pārskats. Komisija pieņēma arī ieteikumu attiecībā uz Padomes ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku, kā arī priekšlikumu attiecībā uz 2025. gada vienoto nodarbinātības ziņojumu, kurā analizēta nodarbinātības pamatnostādņu un Eiropas sociālo tiesību pīlāra principu īstenošana. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku ([8]) Padome pieņēma 2025. gada 13. maijā un vienoto nodarbinātības ziņojumu – 2025. gada 10. martā.

(7) Komisija 2025. gada 29. janvārī publicēja Konkurētspējas kompasu – stratēģisku satvaru, kura mērķis ir nākamajos piecos gados palielināt ES globālo konkurētspēju. Tajā ir noteikti trīs pārmaiņu imperatīvi ilgtspējīgai ekonomikas izaugsmei: i) inovācija; ii) dekarbonizācija un konkurētspēja; iii) drošība. Lai novērstu inovācijas plaisu, ES vēlas veicināt rūpniecisko inovāciju, atbalstīt jaunuzņēmumu izaugsmi, izmantojot tādas iniciatīvas kā ES jaunuzņēmumu un augošo uzņēmumu stratēģija, un veicināt progresīvu tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta un kvantu

([3]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/241 (2021. gada 12. februāris), ar ko izveido Atveseļošanas un noturības mehānismu (OV L 57, 18.2.2021., 17. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2023/435 (2023. gada 27. februāris), ar ko groza Regulu (ES) 2021/241 attiecībā uz *REPowerEU* nodaļām atveseļošanas un noturības plānos un groza Regulas (ES) Nr. 1303/2013, (ES) 2021/1060 un (ES) 2021/1755 un Direktīvu 2003/87/EK (OV L 63, 28.2.2023., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([5]) Padomes Īstenošanas lēmums (2021. gada 13. jūlijs) par Francijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 10162/2021; ST 10162/21 ADD 1).

([6]) Padomes Īstenošanas lēmums (2023. gada 14. jūlijs), ar ko groza 2021. gada 13. jūlija Īstenošanas lēmumu par Francijas atveseļošanas un noturības plāna novērtējuma apstiprināšanu (ST 11150/23; ST 11150/23).

([7]) Padomes Ieteikums, (2025. gada 21. janvāris), ar ko apstiprina Francijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu (OV C, C/2025/659, 10.2.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/659/oj).

([8]) Padomes Ieteikums (2025. gada 13. maijs) par eurozonas ekonomikas politiku (OV C, C/2025/2782, 22.5.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

datošanas, ieviešanu. Tiecoties uz zaļāku ekonomiku, Komisija ir izstrādājusi visaptverošu lētākas enerģijas rīcības plānu un tīras rūpniecības kursu, kas nodrošina, ka pāreja uz tīru enerģiju joprojām ir rentabla, konkurētspējai labvēlīga, jo īpaši energoietilpīgās nozarēs, un ir izaugsmes virzītājspēks. Lai samazinātu pārmērīgu atkarību un palielinātu drošību, Savienība ir apņēmusies stiprināt globālās tirdzniecības partnerības, dažādot piegādes ķēdes un nodrošināt piekļuvi kritiski svarīgām izejvielām un tīras enerģijas avotiem. Šo prioritāšu pamatā ir horizontālie veicinošie faktori, proti, regulējuma vienkāršošana, vienotā tirgus padziļināšana, konkurētspējas finansēšana un uzkrājumu un investīciju savienība, prasmju un kvalitatīvu darbvietu veicināšana un labāka ES politikas koordinācija. Konkurētspējas kompass ir saskaņots ar Eiropas pusgadu, nodrošinot, ka dalībvalstu ekonomikas politika atbilst Komisijas stratēģiskajiem mērķiem, izveidojot vienotu pieeju ekonomikas pārvaldībai, kas visā Savienībā veicina ilgtspējīgu izaugsmi, inovāciju un noturību.

(8) 2025. gadā Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgada norises turpinās līdztekus ANM īstenošanai. Lai rezultatīvi sasniegtu Eiropas pusgada politikas prioritātes, joprojām ir svarīgi pilnībā īstenot atveseļošanas un noturības plānus, jo šie plāni palīdz efektīvi pievērsties visām problēmām, kas konstatētas iepriekšējos gados konkrētām valstīm adresētajos attiecīgajos ieteikumos, vai arī būtiskai to daļai. Šiem konkrētai valstij adresētajiem ieteikumiem ir vienlīdz liela nozīme, lai novērtētu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 21. pantu grozītos atveseļošanas un noturības plānus.

(9) 2025. gada konkrētām valstīm adresētie ieteikumi aptver visas galvenās ekonomikas politikas problēmas, kas nav pietiekami risinātas ar atveseļošanas un noturības plānos iekļautajiem pasākumiem, ņemot vērā attiecīgās problēmas, kas konstatētas 2019.–2024. gada konkrētām valstīm adresētajos ieteikumos.

(10) Komisija 2025. gada 4. jūnijā publicēja 2025. gada ziņojumu par Franciju. Tajā tika izvērtēts, kā Francija ir īstenojusi attiecīgos konkrētai valstij adresētos ieteikumus un kā tā īsteno atveseļošanas un noturības plānu. Pamatojoties uz šo analīzi, ziņojumā par valsti tika identificētas visneatliekamākās problēmas, ar kurām saskaras Francija. Tajā bija arī novērtēts Francijas progress Eiropas sociālo tiesību pīlāra īstenošanā un Savienības pamatmērķu sasniegšanā nodarbinātības, prasmju un nabadzības mazināšanas jomā, kā arī progress Apvienoto Nāciju Organizācijas ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanā.

Gada progresa ziņojuma novērtējums

(11) Padome 2025. gada 21. janvārī Francijai ieteica šādus maksimālos neto izdevumu pieauguma tempus: 0,8 % 2025. gadā, 1,2 % 2026. gadā, 1,2 % 2027. gadā, 1,2 % 2028. gadā un 1,1 % 2029. gadā, kas atbilst maksimālajiem kumulatīvajiem pieauguma tempiem, kuri aprēķināti, atsaucoties uz 2023. gadu, proti, 4,6 % 2025. gadā, 5,8 % 2026. gadā, 7,1 % 2027. gadā, 8,4 % 2028. gadā un 9,5 % 2029. gadā. 2025.–2029. gadā šie maksimālie neto izdevumu pieauguma tempi sakrīt ar korektīvajiem pasākumiem saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1467/97 3. panta 4. punktu, kā Padome ieteikusi 2025. gada 21. janvārī, lai novērstu pārmērīga budžeta deficīta situāciju ([9]). Francija 2025. gada 30. aprīlī iesniedza gada progresa ziņojumu ([10]) par darbībām, kas veiktas, reaģējot uz Padomes 2025. gada 21. janvāra ieteikumu, lai izbeigtu pārmērīga budžeta deficīta situāciju, īstenotu reformu un investīciju kopumu, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, un īstenotu reformas un investīcijas, ar kurām risina galvenās problēmas, kas konstatētas Eiropas pusgada konkrētai valstij adresētajos ieteikumos. Gada progresa ziņojums atspoguļo arī Francijas pienākumu divreiz gadā ziņot par panākto progresu atveseļošanas un noturības plāna īstenošanā saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 27. pantu.

(12) Krievijas agresijas karš pret Ukrainu un tā sekas ir eksistenciāls izaicinājums Eiropas Savienībai. Komisija ieteica koordinēti aktivizēt Stabilitātes un izaugsmes pakta valsts izņēmuma klauzulu, lai atbalstītu ES centienus panākt strauju un būtisku aizsardzības izdevumu palielinājumu, un Eiropadome šo priekšlikumu atzinīgi novērtēja 2025. gada 6. marta sanāksmē.

(13) Saskaņā ar *Eurostat* validētajiem datiem ([11]) Francijas vispārējās valdības budžeta deficīts palielinājās no 5,4 % no IKP 2023. gadā līdz 5,8 % 2024. gadā, savukārt vispārējās valdības parāds palielinājās no 109,8 % no IKP 2023. gada beigās līdz 113,0 % 2024. gada beigās. Saskaņā ar Komisijas aprēķiniem šīs norises atbilst neto izdevumu pieauguma

([9]) Padomes Ieteikums par pārmērīga valdības budžeta deficīta situācijas novēršanu Francijā, ST 5033/1/25.
([10]) 2025. gada progresa ziņojumi ir pieejami https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.
([11]) *Eurostat* euro rādītāji, 22.4.2025.

tempam 3,1 % apmērā 2024. gadā. 2025. gada progresa ziņojumā Francija lēš, ka neto izdevumu pieaugums 2024. gadā ir bijis 3,3 %. Pamatojoties uz Komisijas aplēsēm, fiskālā nostāja ([12]), kas ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2024. gadā kopumā bija neitrāla.

(14) Saskaņā ar gada progresa ziņojumu Francijas budžeta prognožu pamatā esošajā makroekonomikas scenārijā paredzams, ka reālais IKP 2025. gadā pieaugs par 0,7 % un 2026. gadā – par 1,2 % ([13]), savukārt PCI inflācija 2025. gadā tiek prognozēta 1,4 % apmērā. Komisijas 2025. gada pavasara prognozē ir paredzēts, ka reālais IKP 2025. gadā palielināsies par 0,6 % un 2026. gadā par 1,3 %, taču SPCI inflācija 2025. gadā plānota 0,9 % apmērā un 2026. gadā 1,2 % apmērā.

(15) Gada progresa ziņojumā ir paredzēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2025. gadā samazināsies līdz 5,4 % no IKP, savukārt vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2025. gada beigās sasniegs 116,2 %. Šīs norises atbilst neto izdevumu pieaugumam 0,9 % apmērā 2025. gadā. Komisijas 2025. gada pavasara prognozē ir paredzēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2025. gadā būs 5,6 % no IKP. Deficīta samazinājums 2025. gadā galvenokārt atspoguļo ieņēmumus palielinošo pasākumu ietekmi, kas tiek lēsta aptuveni 0,5 % apmērā no IKP, kā arī izdevumus samazinošus pasākumus, galvenokārt uz publisko patēriņu un sociālajiem pārvedumiem, kuru vērtība ir gandrīz 0,3 % no IKP. Tie vairāk nekā kompensē prognozētos lielākos bezdarba pabalstu izdevumus un augošos procentu maksājumus par valsts parādu. Saskaņā ar Komisijas aprēķiniem šīs norises atbilst neto izdevumu pieaugumam 0,9 % apmērā 2025. gadā. Pamatojoties uz Komisijas aplēsēm, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, kas ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2025. gadā samazināsies par 0,9 % no IKP. Paredzams, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2025. gada beigās palielināsies līdz 116,0 %. 2025. gadā gaidāmā parāda attiecības pret IKP palielināšanās galvenokārt atspoguļo prognozētu augstu primāro deficītu.

(16) Komisijas 2025. gada pavasara prognozē paredzēts, ka no Atveseļošanas un noturības mehānisma neatmaksājamā atbalsta ("dotācijām") 2025. gadā tiks finansēti vispārējās valdības izdevumi, kuru apmērs atbilst 0,1 % no IKP (salīdzinājumā ar 0,1 % no IKP 2024. gadā). No Atveseļošanas un noturības mehānisma neatmaksājamā atbalsta finansētie izdevumi dod iespēju veikt kvalitatīvas investīcijas un produktivitāti palielinošas reformas, tiešā veidā neietekmējot Francijas vispārējās valdības bilanci un parādu.

(17) Vispārējās valdības aizsardzības izdevumi Francijā 2021. gadā bija 1,7 % no IKP, 2022. gadā – 1,8 % no IKP un 2023. gadā – 1,8 % no IKP ([14]). Saskaņā ar Komisijas 2025. gada pavasara prognozi ir paredzams, ka aizsardzības izdevumi būs 1,9 % no IKP gan 2024. gadā, gan 2025. gadā. Tas atbilst pieaugumam par 0,2 procentpunktiem no IKP salīdzinājumā ar 2021. gadu.

(18) Saskaņā ar Komisijas 2025. gada pavasara prognozi ir paredzams, ka neto izdevumi Francijā pieaugs par 0,9 % 2025. gadā un par 4,1 % kumulatīvi 2024. un 2025. gadā. Pamatojoties uz Komisijas 2025. gada pavasara prognozi, ir paredzams, ka Francijas neto izdevumu pieaugums 2025. gadā pārsniegs ieteikto maksimālo pieauguma tempu, kas noteikts korektīvajos pasākumos, un būs atbilstošs novirzei ([15]) 0,1 % apmērā no IKP gada izteiksmē. Prognozētā novirze nepārsniedz ikgadējās novirzes robežvērtību 0,3 % apmērā no IKP, kuras pārsniegšanas gadījumā pastāvētu spēcīgs pieņēmums par efektīvas rīcības neveikšanu. Aplūkojot kopā 2024. un 2025. gadu, tiek prognozēts, ka neto izdevumu kumulatīvais pieauguma temps būs mazāks par ieteikto maksimālo pieauguma tempu. Tāpēc pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra attiecībā uz Franciju ir atlikta. Tajā pašā laikā Francija tiek aicināta saglabāt gatavību veikt turpmākus pasākumus, lai panāktu atbilstību korektīvajiem pasākumiem. Pilnīgāks novērtējums tiks veikts, kad būs pieejami izpildes dati.

(19) Gada progresa ziņojumā ir prognozēts, ka vispārējās valdības budžeta deficīts 2026. gadā samazināsies līdz 4,6 % no IKP, savukārt vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2026. gada beigās sasniegs 117,6 %. Gada progresa ziņojumā ir prognozēts, ka pēc 2026. gada vispārējās valdības budžeta deficīts pakāpeniski samazināsies, sasniedzot 4,1 % no IKP 2027. gadā, 3,4 % no IKP 2028. gadā un 2,8 % no IKP 2029. gadā. Toties paredzams, ka pēc 2026. gada vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2027. gadā pieaugs līdz 118,1 % no IKP un tad pakāpeniski samazināsies līdz 117,8 % 2028. gadā un līdz 117,2 % 2029. gadā. Pamatojoties uz zināmajiem politikas

([12]) Fiskālo nostāju definē kā vispārējās valdības pamata budžeta stāvokļa izmaiņas pret iepriekšējo gadu. Ar tās palīdzību novērtē ekonomikas stimulu, ko rada fiskālā politika – gan tā, kas attiecas uz valsts finansējumu, gan tā, kas attiecas uz finansējumu no ES budžeta. Fiskālo nostāju mēra kā starpību starp i) vidēja termiņa potenciālo izaugsmi un ii) primāro izdevumu izmaiņām, atskaitot diskrecionāros ieņēmumu pasākumus un ietverot izdevumus, ko finansē ar neatmaksājamu atbalstu (dotācijām) no Atveseļošanas un noturības mehānisma un citiem Savienības fondiem.

([13]) Visos gados IKP pieaugums, par ko ziņots gada progresa ziņojumā, ir sezonāli un kalendāri koriģēts.

([14]) *Eurostat*, valdības izdevumi pēc valdības funkciju klasifikācijas (*COFOG*). *COFOG* un NATO definīciju metodoloģisko atšķirību dēļ izdevumi, kuru pamatā ir *COFOG* definīcija, var atšķirties no izdevumiem, kuru pamatā ir NATO definīcija.

([15]) No 2026. gada šie skaitļi tiks norādīti kontroles kontā, kas izveidots ar Regulas (ES) 2024/1263 22. pantu.

pasākumiem, kas tiks īstenoti prognozes termiņā, Komisija savā 2025. gada pavasara prognozē paredz, ka valdības budžeta deficīts 2026. gadā būs 5,7 % no IKP. Deficīta pieaugums 2026. gadā galvenokārt atspoguļo pieņēmumu, ka politika nemainīsies, un valdības parāda procentu maksājumu pieaugumu. Šīs norises atbilst neto izdevumu pieaugumam 2,5 % apmērā 2026. gadā. Pamatojoties uz Komisijas aplēsēm, tiek prognozēts, ka fiskālā nostāja, kas ietver gan valsts, gan ES finansētos izdevumus, 2026. gadā būs kopumā neitrāla. Komisija prognozē, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2026. gada beigās palielināsies līdz 118,4 %. 2026. gadā gaidāmā parāda attiecības pret IKP palielināšanās galvenokārt atspoguļo prognozētu augstu primāro deficītu.

(20) Ieteikumā, ar ko apstiprina Francijas vidēja termiņa fiskāli strukturālo plānu, ir precizēts reformu un investīciju kopums, kas ir pamatā korekcijas perioda pagarināšanai, kā arī tā īstenošanas grafiks. Tas ietver esošos un pastiprinātos atveseļošanas un noturības plāna pasākumus, piemēram, izdevumu pārskatīšanas pastiprināšanu, reformas atjaunīgās enerģijas ražošanas paātrināšanai, bezdarba apdrošināšanas reformu un publisko pētniecības izdevumu palielināšanu, kā arī papildu reformas un investīcijas, piemēram, nodokļu un sociālo izdevumu racionalizāciju, sociālā nodrošinājuma iemaksu vispārējo samazinājumu reformu, reformas uzņēmējdarbības vides vienkāršošanai un rūpniecības dekarbonizācijas veicināšanai. Ņemot vērā Francijas gada progresa ziņojumā sniegto informāciju, Komisija konstatē, ka reformas un investīcijas, kas bija pamatā pagarinājumam un kas bija jāveic līdz 2025. gada 30. aprīlim, ir īstenotas, izņemot sociālā nodrošinājuma iemaksu vispārējo samazinājumu reformu attiecībā pret minimālo algu (*SMIC*), kas nodrošināja nedaudz mazākus ietaupījumus, nekā paredzēts.

(21) Francijā ir daudz nodokļu izdevumu, un tie rada lielu budžeta slogu. Tiek lēsts, ka 2024. gada budžeta projektā 467 nodokļu izdevumi ir sasnieguši 83,3 miljardus EUR (2,9 % no IKP), kas ir aptuveni ceturtā daļa no valsts kopējiem ieņēmumiem. Saskaņā ar Francijas Revīzijas palātas sniegto informāciju nodokļu izdevumu galīgās budžeta izmaksas 2024. gadā nozīmē novirzi 4,55 miljardu EUR apmērā salīdzinājumā ar to sākotnējām aplēstajām izmaksām, kas faktiski palielina to augšupejošo tendenci reālā izteiksmē kopš 2013. gada, neraugoties uz daudziem mēģinājumiem kontrolēt to izmaksas un skaitu. Turklāt iepriekš minētajās izmaksās nav iekļauti nodokļu izdevumi, kas saistīti ar pievienotās vērtības nodokli, kurš nodots vietējām pašvaldībām un sociālā nodrošinājuma iestādēm. Lielākie nodokļu izdevumi atbilstīgi to ietekmei uz budžetu 2024. gada budžeta likumā ir pētniecības nodokļu kredīts (*crédit d'impôt en faveur de la recherche*, 7,9 miljardi EUR), nodokļu kredīts mājkalpotājiem (*crédit d'impôt pour l'emploi d'un salarié à domicile*, 6,7 miljardi EUR), 10 % atlaide pensijām un pensionēšanās kārtībai (*abattement de 10 % sur les pensions et retraites*, 4,8 miljardi EUR), atbrīvojums no nodokļiem summām, kas samaksātas par algu līdzdalību uzņēmuma peļņā, kapitāla pieauguma sadali, darbinieku uzkrājumu plāniem un pensiju uzkrājumu plāniem (2,8 miljardi EUR), kā arī 10 % likme uzlabošanas, pārveidošanas, iekārtošanas un uzturēšanas darbiem (*taux de 10 % pour les travaux d'amélioration, de transform, d'aménagement et d'entretien*, 2,2 miljardi EUR). Turpretī ir daudz nodokļu izdevumu, kas rada ierobežotus individuālus ieguvumus, vienlaikus radot ievērojamu kopējo budžeta slogu, savukārt citos gadījumos nav zināms saņēmēju skaits, un tas kavē to pilnīgu kontroli. Nodokļu izdevumi samazina Francijas nodokļu sistēmas efektivitāti un pārredzamību, rada ievērojamu sarežģītību un plašākā nozīmē izraisa sadales efektivitātes zudumus atsevišķu lēmumu izkropļošanas dēļ. Ar 2023. gada novembrī pieņemto daudzgadu publisko finanšu plānošanas likumu 2023.–2027. gadam tika ieviesti īpaši noteikumi, lai ierobežotu nodokļu izdevumu ietekmi uz budžetu, kontrolētu to skaitu un padarītu tos efektīvākus, vienlaikus arī cenšoties uzlabot pārredzamību saziņā ar Parlamentu ikgadējā budžeta procesā. Tomēr iepriekšējiem mēģinājumiem ir bijuši ierobežoti panākumi nodokļu sarežģītības un ar nodokļu izdevumiem saistīto budžeta izmaksu samazināšanā.

(22) Francijas publiskie izdevumi, kas 2024. gadā bija 57,1 % no IKP, joprojām bija vieni no augstākajiem ES un 7,5 procentpunktus virs ES vidējā rādītāja. Komisijas 2025. gada pavasara prognozē paredzēta līdzīga atšķirība 2025. un 2026. gadā. Tāpēc fiskālajai konsolidācijai Francijā ir vajadzīga izlēmīga rīcība attiecībā uz publiskajiem izdevumiem. Izdevumu pārskatīšanas mehānisma, kas pieņemts ar 2023. gada budžeta likumu kā daļa no atveseļošanas un noturības plāna, mērķis ir veikt regulārus novērtējumus, lai noteiktu visefektīvākos izdevumus, kas veicina izaugsmi, sociālo iekļaušanu un zaļo un digitālo pārkārtošanos, vienlaikus atbalstot fiskālo konsolidāciju, panākot izdevumu ietaupījumus gadījumos, kad tiek konstatēta neefektivitāte. Vidēja termiņa fiskāli strukturālā plāna ietvaros un nolūkā atbalstīt fiskālās korekcijas perioda pagarināšanu Francija apņēmās īstenot vairākus pasākumus šīs problēmas risināšanai. Saskaņā ar Francijas gada progresa ziņojumu 2024. gadā veiktajās izdevumu pārskatīšanās 2025. gada budžeta likumā tika konstatēti un radīti ietaupījumi 4,3 miljardu EUR apmērā, kas nozīmētu būtisku progresu virzībā uz Francijas vidēja termiņa fiskāli strukturālajā plānā noteiktā mērķa sasniegšanu – kumulatīviem pastāvīgiem ietaupījumiem 8 miljardu EUR apmērā laikposmā no 2025. līdz 2027. gadam. Turpmāk fiskālajai konsolidācijai nāktu par labu, ja no izdevumu pārskatīšanas izrietošie kvantitatīvie izdevumu ietaupījuma mērķi arī turpmāk tiktu regulāri integrēti turpmākajā gada un daudzgadu budžeta plānošanā.

Galvenie politikas uzdevumi

(23) Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 19. panta 3. punkta b) apakšpunktā un V pielikuma 2.2. kritērijā noteikto atveseļošanas un noturības plānā ir ietverts plašs savstarpēji pastiprinošu reformu un investīciju kopums, ko paredzēts īstenot līdz 2026. gadam. Paredzams, ka tas palīdzēs efektīvi risināt problēmas, kas konstatētas attiecīgajos konkrētai valstij adresētajos ieteikumos, – visas vai ievērojamu to daļu. Šajā saspringtajā termiņā pabeigt atveseļošanas un noturības plāna, tostarp *REPowerEU* nodaļas, efektīvu īstenošanu ir būtiski, lai zaļā un digitālā pārkārtošanās veicinātu Francijas ilgtermiņa konkurētspēju, vienlaikus nodrošinot sociālo taisnīgumu. Komisijas paziņojumā "*NextGenerationEU* – tuvojas 2026. gads", kas pieņemts 2025. gada 4. jūnijā, ir precizēts piemērojamais grafiks mehānisma beigu posmam, sniegti norādījumi dalībvalstīm par to, kā līdz 2026. gada 31. augustam maksimāli palielināt īstenošanu, tostarp par to, kā vēl vairāk racionalizēt savus ANP, izklāstītas galvenās iespējas, kas jāapsver to pārskatīšanā, un uzsvērts, cik svarīgi ir rūpīgi kopīgi plānot pēdējo maksājumu pieprasījumu iesniegšanu 2026. gadā. Joprojām ir būtiski sistemātiski iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, sociālos partnerus, pilsonisko sabiedrību un citas attiecīgās ieinteresētās personas, lai nodrošinātu plašu līdzdalību atveseļošanas un noturības plāna sekmīgā īstenošanā.

(24) Francijā ir paātrinājusies to kohēzijas politikas programmu īstenošana, kas ietver atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF), Taisnīgas pārkārtošanās fonda (TPF) un Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+). Ir svarīgi turpināt centienus nodrošināt šo programmu ātru īstenošanu, vienlaikus maksimāli palielinot to ietekmi uz vietas. Francija jau veic pasākumus saskaņā ar tās kohēzijas politikas programmām, lai veicinātu konkurētspēju un izaugsmi. Tajā pašā laikā Francija joprojām saskaras ar problēmām, arī ar nepieciešamību labāk izmantot rūpnieciskās iespējas, ko sniedz zaļā un digitālā pārkārtošanās, ar problēmām, kas saistītas ar mājokļiem, jo īpaši trūcīgās apkaimēs pilsētu teritorijās, un nepieciešamību uzlabot piekļuvi tīram ūdenim un sanitārijai, sevišķi tālākajos reģionos, jo īpaši Majotā. Turklāt, lai uzlabotu sociālo noturību, īpaša uzmanība ir jāpievērš ieguldījumiem prasmju pilnveidē un pārkvalifikācijā, lai apmierinātu darba tirgus vajadzības, koncentrējoties uz visnelabvēlīgākajā situācijā esošajām grupām un pastiprinot nabadzības apkarošanas un sociālās iekļaušanas pasākumus, īpašu uzmanību pievēršot bērniem. Saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1060 18. pantu Francijai kohēzijas politikas fondu vidusposma pārskatīšanas ietvaros ir jāpārskata katra programma, ņemot vērā arī 2024. gada valstij adresētajos ieteikumos norādītos problēmjautājumus. Ar Komisijas priekšlikumiem, kas pieņemti 2025. gada 1. aprīlī ([16]), termiņš vidusposma pārskatīšanas rezultātu novērtējuma iesniegšanai par katru programmu tiek pagarināts un ir pēc 2025. gada 31. marta. Tie arī nodrošina elastību, kas palīdzēs paātrināt programmu īstenošanu, un rada dalībvalstīm stimulus piešķirt kohēzijas politikas resursus piecām Savienības stratēģiskajām prioritārajām jomām, proti, konkurētspējai stratēģisko tehnoloģiju, aizsardzības, mājokļu, ūdensapgādes noturības un enerģētikas pārkārtošanas jomā, un investīcijām prasmēs prioritārajās nozarēs, vienlaikus ESF+ programmās joprojām uzmanību pievēršot visneaizsargātākajām personām.

(25) Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platforma (*STEP*) sniedz iespēju ieguldīt kādā no svarīgākajām ES stratēģiskajām prioritātēm, tādējādi stiprinot ES konkurētspēju. *STEP* tiek novirzīta, izmantojot 11 esošos ES fondus. Dalībvalstis var arī sniegt ieguldījumu programmā *InvestEU*, kas atbalsta investīcijas prioritārajās jomās. Francija varētu optimāli izmantot šīs iniciatīvas, lai atbalstītu kritiski svarīgu tehnoloģiju, to vidū tīru un resursefektīvu tehnoloģiju, izstrādi vai ražošanu.

(26) Papildus ekonomiskajām un sociālajām problēmām, kas tiek risinātas ar atveseļošanas un noturības plāna un citu ES fondu palīdzību, Francijai būtu efektīvi jārisina atlikušās problēmas, kas saistītas ar regulatīvo un administratīvo slogu, uzņēmumu pētniecības un izstrādes intensitāti, uzņēmumu un akadēmisko aprindu sadarbības efektivitāti, mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) digitalizāciju, transporta un ēku dekarbonizāciju, atjaunīgo energoresursu izvēršanu un saistītajām investīcijām elektrotīklā un uzglabāšanā, prasmju trūkumu, izglītības sistēmu, skolotāja profesiju un bērnu nabadzību.

(27) Kā noteikts Konkurētspējas kompasā, visām ES, valstu un vietējām iestādēm ir jāpieliek lielas pūles, lai izstrādātu vienkāršākus noteikumus un paātrinātu administratīvās procedūras. Komisija ir izvirzījusi vērienīgus mērķus administratīvā sloga samazināšanai – kopumā vismaz par 25 % un attiecībā uz MVU vismaz par 35 %; turklāt tā ir izveidojusi jaunus instrumentus šo mērķu sasniegšanai, piemēram, sistemātisku ES regulējuma stresa testu un pastiprinātu dialogu ar ieinteresētajām personām. Lai sasniegtu šo mērķi, Francijai arī būtu jādara vēl vairāk. Lielākā daļa uzņēmumu (84 %) uzskata, ka administratīvo procedūru sarežģītība tiem ir problēma, veicot uzņēmējdarbību

([16]) Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar ko attiecībā uz īpašiem pasākumiem stratēģisku problēmu risināšanai vidusposma pārskatīšanas kontekstā groza Regulas (ES) 2021/1058 un (ES) 2021/1056, – (COM(2025) 123 final).

Francijā ([17]). Francija ir pieņēmusi vairākas reformas, kuru mērķis ir samazināt administratīvo slogu ([18]) un paātrināt publisko rīcību ([19]). Šie centieni, iespējams, ir palīdzējuši mazināt priekšstatu, ka uzņēmējdarbības noteikumi rada ilgtermiņa šķērsli ieguldījumiem, par ko liecina to uzņēmumu skaita samazināšanās, kuri uzskata, ka regulējums ir būtisks šķērslis (no 25 % 2019. gadā un 22 % 2020. gadā līdz 19,7 % 2024. gadā). Turklāt Francija kopš 2019. gada ir uzlabojusi savu stāvokli attiecībā pret ES vidējo rādītāju ([20]). Vidēja termiņa fiskāli strukturālā plāna ietvaros un nolūkā atbalstīt fiskālās korekcijas perioda pagarināšanu Francija apņēmās īstenot vairākas reformas šīs problēmas risināšanai. Tomēr ir vajadzīgi papildu pasākumi, lai pilnībā atrisinātu regulatīvā un administratīvā sloga problēmu. Saskaņā ar Komisijas novērtējumu ([21]) un ESAO 2023. gada produktu tirgus regulējuma rādītājiem attiecībā uz mazumtirdzniecības un uzņēmējdarbības pakalpojumiem, no kuriem daudzi ir reglamentētas profesijas, Francijā regulatīvie ierobežojumi joprojām ir augstāki nekā citās dalībvalstīs. Pārstrādājot prasības attiecībā uz piekļuvi pakalpojumu darbībām un to veikšanu, tiktu stimulēta inovācija, konkurence un profesionālā mobilitāte, tādējādi nodrošinot pozitīvu vispārējo ekonomisko ietekmi ([22]). Mazumtirdzniecības ierobežojumu atvieglošana, piemēram, reģistrācijas prasības, atļaujas un darbības ierobežojumi, arī attiecībā uz pārdošanu, varētu palīdzēt uzlabot uzņēmējdarbību un sniegt labumu patērētājiem, pateicoties konkurētspējīgām cenām un plašākai produktu izvēlei.

Lai gan vispārējā licencēšanas un atļauju piešķiršanas sistēma ir mazāk apgrūtinoša nekā vidēji ES, to varētu vēl vairāk uzlabot, pieņemot paraugpraksi, arī regulāri pārskatot atļaujas un licences, lai novērtētu to nepieciešamību.

(28) Lai gan Francijai ir vislielākais publiskā atbalsta īpatsvars uzņēmumu pētniecībai un izstrādei ([23]) ES (vairāk nekā divas reizes lielāks par ES vidējo rādītāju gan attiecībā uz kopējo publisko atbalstu, gan attiecībā uz tā nodokļu stimulu komponentu), Francijas uzņēmumu pētniecības un izstrādes intensitāte stagnē un 2023. gadā joprojām bija nedaudz zemāka par ES vidējo rādītāju. Konkrētāk, ir ieviesti dārgi nodokļu kredīti pētniecībai (7,9 miljardi EUR 2024. gadā), lai gan novērtējumos tika atklātas būtiskas nepilnības ([24]). Proti, valsts inovācijas politikas novērtēšanas komisijas 2021. gadā veiktajā novērtējumā tika norādīts, ka shēmai nebija būtiskas ietekmes uz lielākiem uzņēmumiem, neraugoties uz to, ka tiem tika novirzīta puse atbalsta. Kā 2024. gada martā ieteica Finanšu ģenerālinspekcija (*Inspection Générale des Finances*) ([25]), 2025. gada budžeta likumā pētniecības nodokļu kredīta shēma tika nedaudz pārorientēta uz pētniecības un izstrādes izdevumiem, proti, no attiecināmo izdevumu bāzes izslēdzot izdevumus, kas saistīti ar tehnoloģiju uzraudzību un intelektuālo īpašumu.

Tika pārtraukta arī nodokļu bāzes divkāršošana pēcdoktorantūras pētnieku pieņemšanai darbā saskaņā ar šo shēmu. Lai gan šiem pasākumiem būtu jārada zināmi ietaupījumi ([26]) (aplēsti 5 % apmērā no šā nodokļu kredīta gada nodokļu izdevumiem), nav paredzams, ka tie ievērojami palielinās uzņēmumu pētniecības un izstrādes rezultātus, jo tie tikai nedaudz maina shēmas darbības jomu. Lielākas atbalsta daļas piešķiršana inovatīviem MVU, vidējas kapitalizācijas sabiedrībām un jaunuzņēmumiem un atvieglota to ieviešana shēmā ([27]) varētu veicināt pētniecības un

([17]) "*Businesses' attitudes towards corruption in the EU*', Eirobarometra kopsavilkuma ziņojums (2024. gada aprīlis).
([18]) 2019. gada 22. maija Likums par uzņēmumu izaugsmi un pārveidi (*Pacte*).
([19]) 2020. gada 7. decembra Likums par publiskās rīcības paātrināšanu un vienkāršošanu (*ASAP*).
([20]) Eiropas Investīciju banka, EIB aptauja par ieguldījumiem 2024. gadā. Attiecībā uz ES aprēķina vidējo aritmētisko.
([21]) Eiropas Komisija, Mazumtirdzniecības ierobežotības indikators (2022. gada atjauninājums), 2024.
([22]) Paredzams, ka 2025. gada vasarā Francijas konkurences iestāde izvērtēs reformas, kas saistītas ar reglamentēto juridisko profesiju uzņēmējdarbības veikšanas nosacījumiem un tarifiem.
([23]) Francijas publiskais atbalsts uzņēmumu pētniecībai un izstrādei 2021. gadā bija 0,45 % no IKP salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju 0,2 %. 2021. gadā pētniecības un izstrādes nodokļu atvieglojumi Francijā veidoja negūtos ieņēmumus 0,28 % apmērā no IKP salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju 0,1 %. Francijas uzņēmumu pētniecības un izstrādes intensitāte 2023. gadā bija 1,44 % (tādā pašā līmenī kā 2012. gadā), kas ir zemāka par ES vidējo rādītāju (1,49 %).
([24]) ESAO (2020), "*How effective are R&D tax incentives? New evidence from the OECD microBeRD project*", Zinātnes, tehnoloģiju un inovācijas politikas direktorāta ziņojums, ESAO, Parīze.
Conseil d'analyse économique (2022), *Focus N°090–2022* "*Renforcer l'impact du Crédit d'impôt recherche*" *Philippe Aghion, Nicolas Chanut et Xavier Jaravel*.
([25]) Finanšu ģenerālinspekcija. Izdevumu pārskatīšana: atbalsts uzņēmumiem, 2024. gada marts, pieejams vietnē https://www.igf.finances.gouv.fr/files/live/sites/igf/files/contributed/Rapports%20de%20mission/2024/2023-M-105-03%20Rapport%20Aides%20aux%20entreprises.pdf.
([26]) Ietaupījumi tiek lēsti 5 % apmērā (Vispārējais ziņojums Nr. 144 (2024–2025), II sējums, 1. brošūra, deponēts 2024. gada 21. novembrī, pieejams vietnē *Projet de loi de finances pour 2025: Les conditions générales de l'équilibre financier (article liminaire et première partie de la loi de finances) – Sénat*).
([27]) *Lignau* (*DGE*, 2024) ziņoja, ka no jaunuzņēmumiem, kas izveidoti kopš 2016. gada, 2017.–2021. gadā tikai 44 % guva labumu no pētniecības nodokļu kredīta shēmas, lai gan tie to izmantoja vairāk nekā citas shēmas (piem., jauna inovatīva uzņēmuma statuss vai inovācijas nodokļa kredīts).

izstrādes centienus, jo šie uzņēmumi ir finansiāli ierobežotāki. Citi esoši pasākumi inovācijas atbalstam ir inovācijas nodokļa kredīts un jaunu inovatīvu uzņēmumu (*Jeunes Entreprises Innovantes*) statuss, kas nodrošina sociālus un fiskālus ieguvumus jaunuzņēmumiem, kuri atbilst konkrētiem pētniecības un izstrādes intensitātes un izaugsmes kritērijiem. Tie ir labāk orientēti uz MVU, bet tiem ir daudz mazāks budžets (aptuveni 332 miljoni EUR inovācijas nodokļa kredītam un 314 miljoni EUR nodokļu un sociālajiem izdevumiem, no kuriem labumu gūst jauni inovatīvi uzņēmumi ([28]), 2024. gadā). Ieguvumi, ko sniedz piekļuve šiem mērķtiecīgākajiem pasākumiem, salīdzinājumā ar to lielumu tika samazināti ievērojamāk nekā nodokļu kredīti pētniecībai saskaņā ar grozījumiem, kas ieviesti ar 2025. gada budžeta likumu un Sociālā nodrošinājuma finansēšanas likumu 2025. gadam.

(29) Ciešāka saikne starp zinātni un uzņēmējdarbību, jo īpaši izmantojot zināšanu un tehnoloģiju nodošanas shēmas, ir būtiska inovācijas radīšanai. Tomēr būtisks šķērslis ir Francijas tehnoloģiju nodošanas un pētniecības valorizācijas ekosistēmas sarežģītība, kā uzsvērts 2019. gada novērtējuma ziņojumā par programmu "Investīcijas nākotnei". Francijas rādītāji ir ievērojami zemāki par ES vidējo rādītāju attiecībā uz publisko pētniecību un izstrādi, ko finansē uzņēmumi, un šī situācija kopš 2019. gada nav uzlabojusies. Bažas rada ekosistēmas spēcīgā segmentācija un galveno dalībnieku, piemēram, tehnoloģiju nodošanas paātrināšanas uzņēmumu (*Sociétés d'accélération du transfert de technologies, SATT*), tehnoloģiskās pētniecības institūtu (*Instituts de Recherche Technologique*) un universitāšu slimnīcu institūtu (*Instituts Hopitalo-Universitaires*), neoptimālā darbība ([29]). Tomēr kopš 2019. gada nav veikta *SATT* modeļa būtiska reforma. Pavisam nesen, 2023. gadā, tika ieviesta universitāšu inovācijas centru (*pôles universitaires d' Innovation*) iniciatīva, lai stiprinātu vietējās inovācijas ekosistēmas, pamatojoties uz esošajām organizācijām un shēmām. Lai uzlabotu inovācijas rezultātus, ir jāpalielina zināšanu un tehnoloģiju nodošanas ekosistēmas efektivitāte. To var panākt, orientējoties uz konkrētiem rezultātiem, piemēram, ievērojamu patentu pieteikumu skaita pieaugumu, intelektuālā īpašuma aizsardzību un uzņēmumu izveidi. Labākus rezultātus varētu dot arī ekosistēmas vienkāršošana, piemēram, racionalizējot esošo struktūru funkcijas vai veicinot to savstarpējo sadarbību.

(30) Lai gan digitālo tehnoloģiju integrēšanai būtu jāļauj uzņēmumiem uzlabot to produktus un pakalpojumus un palielināt konkurētspēju, Francijas MVU joprojām atpaliek digitalizācijas ziņā, un tikai 68,5 % no tiem 2024. gadā sasniedza digitālās intensitātes pamatlīmeni, kas ir zemāks par ES vidējo rādītāju, proti, 72,9 %. Šī atšķirība ir arī būtiska, ņemot vērā ES digitālās desmitgades mērķrādītāju, proti, līdz 2030. gadam panākt 90 %. Piemēram, to Francijas MVU īpatsvars, kuri veic e-pārdošanu, ir mazāks nekā vidēji ES (attiecīgi 17,6 % un 23,1 %), kas ir pretstatā ievērojami lielākam to Francijas patērētāju īpatsvaram, kuri iegādājas preces vai pakalpojumus tiešsaistē, visās vecuma grupās salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju. Turklāt progresīvu digitālo tehnoloģiju, piemēram, mākslīgā intelekta (MI) un mākoņpakalpojumu, ieviešana Francijas uzņēmumos, jo īpaši MVU, atpaliek no ES vidējā rādītāja. Ņemot vērā pašreizējos apguves rādītājus, ES mērķis – 75 % uzņēmumu izmanto mākoņpakalpojumus, veic lielo datu analīzi vai izmanto mākslīgo intelektu –, šķiet, nav sasniedzams. Francija 2018. gada septembrī ieviesa digitālās pārveides plānu, kas vērsts uz rūpniecību, aptver pasākumus līdz 2023. gadam un sasniedz 1,3 miljardus EUR, arī subsīdiju jaunu progresīvu digitālo tehnoloģiju ieviešanai rūpnieciskajos MVU un vidējas kapitalizācijas uzņēmumos, ko finansē no ES Atveseļošanas un noturības mehānisma ([30]) līdzekļiem. 2018. gadā Francija pieņēma savu valsts stratēģiju MI jomā. Vienlaikus 2018. gadā tika izveidota un kopš tā laika tiek nostiprināta galvenā publiskā iniciatīva *France Num*, kas vērsta uz MVU digitālo pārveidi. Tā nodrošina diagnostiku un apmācību un uzskaita to partneru tīklu, kas vēlas atbalstīt uzņēmumus to digitalizācijas centienos.

Tomēr tās kā vienkārša starpnieka loma – savienojot uzņēmumus ar digitālo risinājumu sniedzējiem un darbojoties kā dokumentācijas centram – ierobežo tās spēju tieši ietekmēt MVU digitalizāciju. Turklāt tas, ka pastāv vairāk nekā 100 dažādi teritoriālie finansiālie atbalsti ar atšķirīgiem atbilstības kritērijiem un daudzas attiecīgās iestādes, sarežģī situāciju MVU, kuri meklē atbalstu ([31]). Ir pamatoti vēl vairāk uzlabot digitalizācijas publiskā atbalsta efektivitāti. Būtu lietderīgi racionalizēt pieejamās atbalsta shēmas un labāk saskaņot atbalsta veidu ar uzņēmējdarbības

([28]) 2024. gada finanšu likumprojekts: Pētniecības un augstākās izglītības normatīvie ziņojumi. Vispārējais ziņojums Nr. 128 (2023–2024), III sējums, 24. pielikums, deponēts 2023. gada 23. novembrī, pieejams vietnē *Projet de loi de finances pour 2024: Recherche et enseignement supérieur – Sénat*.
Sk. arī "Augstākās izglītības, pētniecības un inovācijas stāvoklis Francijā 2024. gadā", Nr. 17, 2024. gada jūnijs, temats Nr. 23, pieejams vietnē *Les jeunes entreprises innovantes – état de l'Enseignement supérieur, de la Recherche et de l'Innovation en France nº17*.

([29]) Nākotnei paredzēto investīciju uzraudzības komiteja. Nākotnes investīciju programmas pirmās kārtas novērtējums (*PIA*, 2009–2019), 2019. gada novembris, pieejams vietnē *Le PIA, un outil à préserver, une ambition à refonder*.

([30]) *Direction Générale des Entreprises* (2024). *La numérisation des entreprises industrielles en France: un soutien à la demande et à l'offre de solutions technologiques. Les Thémas de la DGE nº24. November,* 8. lpp.

([31]) Senāts, 2018.–2019. gada ārkārtas sesija "Uzņēmumu delegācijas vārdā sagatavots informatīvs ziņojums par atbalstu MVU digitālajai pārkārtošanai: kā Francija var iespēt iekavēto?", *Pascale Gruny* (senatore), pieejams vietnē *Projet de loi de finances pour 2021: Économie – Sénat*.

vajadzībām, vienlaikus dodot priekšroku tehnoloģijām, kas, visticamāk, veicinās produktivitātes pieaugumu ([32]), piemēram, MI. Turklāt kvalitātes reitinga ieviešana sarakstā iekļautajiem digitālo risinājumu sniedzējiem *France Num* tīklā, iespējams, pamatojoties uz lietotāju atsauksmēm, varētu palīdzēt MVU pieņemt uz informāciju balstītus lēmumus.

(31) Francijas elektroenerģijas struktūra joprojām lielā mērā ir dekarbonizēta, pateicoties tās ražotajai kodolenerģijai. Papildus Covid-19 periodam, kad siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas mākslīgi samazinājās, Francija kopš 2019. gada ir pastāvīgi samazinājusi SEG emisijas bruto izteiksmē par vairāk nekā 3 % gadā. Šī lejupvērstā tendence ļāva valstij izpildīt tās otro oglekļa dioksīda emisiju budžetu (2019–2023), kā noteikts otrajā valsts mazoglekļa stratēģijā, kuras mērķis ir līdz 2030. gadam panākt 40 % samazinājumu (salīdzinājumā ar 1990. gadu). Laikposmā no 2022. līdz 2023. gadam Francija pat paātrināja dekarbonizācijas centienus, panākot bruto emisiju samazinājumu par 5,8 %. Tomēr 2024. gadā šis temps ievērojami palēninājās – saskaņā ar *Citepa* ([33]) aplēsēm emisijas samazinājās par 1,8 %, sasniedzot 366 Mt CO_2 ekv., kas ir tālu no ikgadējā samazinājuma, kurš nepieciešams tās klimatisko ieceru sasniegšanai. Lai saglabātu saskaņotību ar nākamo oglekļa dioksīda emisiju budžetu (2024–2028) saskaņā ar trešo mazoglekļa stratēģiju (*SNBC-3*), kas atbalsta Francijas 2030. gada mērķrādītāju uz pusi samazināt bruto SEG emisijas, Francijai līdz 2030. gadam emisijas ir jāsamazina par 5 % gadā.

Lai gan enerģētikas nozare un rūpniecība saglabā savu emisiju samazināšanas virzienu, transporta un būvniecības nozarei ir vajadzīgi papildu centieni, lai izpildītu trešo oglekļa budžetu saskaņā ar *SNBC-3*. Transports joprojām ir galvenais SEG emisiju avots ([34]) Francijā, un tā ir vienīgā nozare, kuras emisijas laikposmā no 1990. gada līdz 2023. gadam palielinājās. Saskaņā ar jaunākajām *Citepa* aplēsēm 2024. gadā SEG emisijas transporta nozarē samazinājās par mazāk nekā 1 % salīdzinājumā ar 2023. gadu. Lai sasniegtu emisiju samazināšanas mērķrādītājus gan attiecībā uz pasažieru, gan kravu pārvadājumiem, ir būtiski paātrināt jo īpaši autotransporta dekarbonizāciju, kas veido ļoti lielu daļu no kopējām transporta emisijām ([35]). Ir vajadzīgi pienācīgi stimuli un atbalsta shēmas, kā arī nepieciešamās infrastruktūras izvēršana, lai bezemisiju transportlīdzekļu īpatsvars turpinātu strauji palielināties, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātiem transporta lietotājiem ([36]) un lielas noslodzes transportlīdzekļiem. Kravu pārvadājumi Francijā joprojām lielākoties notiek pa autoceļiem (85 %), un dzelzceļa un iekšzemes ūdensceļu pārvadājumu īpatsvars ir attiecīgi tikai 10 % un 2 %, kas ir zem ES vidējā rādītāja ([37]). Lai atbalstītu modālo pārvirzi no autoceļiem uz dzelzceļu un iekšzemes ūdensceļiem, Francijai ir jāpabeidz Eiropas transporta tīkla (*TEN-T*) izveide, lai palielinātu jaudu un tīkla blīvumu. Eiropas Dzelzceļa satiksmes vadības sistēmas, kas pašlaik darbojas tikai 10 % *TEN-T* pamattīkla ([38]), ieviešanas paātrināšana uzlabotu arī ES dzelzceļa sistēmas savstarpēju izmantojamību, efektivitāti un drošību. Iekšzemes ūdensceļiem ir arī liels dekarbonizācijas potenciāls, un tos varētu vēl vairāk izmantot, uzlabojot upju informācijas pakalpojumu sadarbspēju, datu pieejamību un termināļu blīvumu.

(32) Saskaņā ar jaunākajām (*Citepa*) aplēsēm dzīvojamo ēku enerģijas galapatēriņš stagnē kopš 2015. gada, un dzīvojamo un terciāro ēku SEG emisijas 2024. gadā samazinājās tikai par 1,1 % salīdzinājumā ar 2023. gadu. Francijā salīdzinājumā ar nacionālajiem plāniem kavējas ēku energorenovācijas temps un naftas un gāzes katlu aizstāšana ar tīrākiem risinājumiem, piemēram, siltumsūkņiem ([39]). Francijai ir jāpastiprina centieni novērst plaisu, lai panāktu jēgpilnu ieguldījumu 2030. gada ēku enerģijas patēriņa samazināšanas mērķrādītāja sasniegšanā saskaņā ar *SNBC-3*. Lai atbalstītu energorenovācijas pieprasījumu, būtu lietderīgi gan racionalizēt valstu shēmas, gan stabilizēt to finansējumu, arī piesaistot privāto finansējumu, īpašu uzmanību pievēršot neaizsargātākajām mājsaimniecībām un pamatīgai renovācijai.

([32]) *Rapport CNP (2025) | Un monde en mutation – Productivité, compétitivité et transition numérique*, 188. lpp.
([33]) *Citepa* (*Centre Interprofessionnel Technique d'Études de la Pollution Atmosphérique*) ir Francijas organizācija, kas pilnvarota sagatavot nacionālos siltumnīcefekta gāzu un gaisa piesārņojuma pārskatus, kurus Francija iesniedz ANO un ES.
([34]) Veido 34 % no kopējām emisijām (izņemot starptautiskos bunkurus, piem., starptautisko aviāciju un kuģniecību).
([35]) 2023. gadā tas radīja 94 % transporta nozares emisiju, izņemot starptautiskos bunkurus, piem., starptautisko aviāciju un kuģniecību (*Livre | Chiffres clés du climat 2024*, 56. lpp.).
([36]) Kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2023/955 (2023. gada 10. maijs), ar ko izveido Sociālo klimata fondu un groza Regulu (ES) 2021/1060, tie ir transporta lietotāji, kuri lielāku savu ienākumu daļu tērē enerģijai un transportam, kuriem noteiktos reģionos nav piekļuves alternatīviem, cenas ziņā pieejamiem mobilitātes un transporta risinājumiem un kuriem var trūkt finansiālās spējas investēt fosilo degvielu patēriņa samazināšanā.
([37]) ES kravu pārvadājumi pa dzelzceļu 2022. gadā veidoja 16,6 % un pa iekšzemes ūdensceļiem – 4,9 %.
([38]) Pretstatā, piem., Beļģijai (79 %) un Spānijai (27 %).
([39]) Kā 2024. gada decembrī norādīja Ekoloģiskās plānošanas ģenerālsekretariāts (*SGPE*) (*Les Rencontres avec les partenaires du SGPE*, 2024. gada decembris, 11. lpp.).

(33) 2023. gadā Francija joprojām nebija sasniegusi savu 2020. gada saistošo atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju ([40]). Vidēja termiņa fiskāli strukturālā plāna ietvaros un nolūkā atbalstīt fiskālās korekcijas perioda pagarināšanu Francija apņēmās īstenot reformu šīs problēmas risināšanai. Tomēr attiecīgās saistības to pilnībā neatrisinās. Konkrētāk, lai gan iepriekš Francija 2019. gada Enerģētikas un klimata likumā bija noteikusi atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju 2030. gadam, tai tagad trūkst stingras un atjauninātas apņemšanās sasniegt pašreizējos ES 2030. gada mērķrādītājus. Šī situācija apvienojumā ar kavēšanos jaunu atļauju piešķiršanas noteikumu īstenošanā rada nenoteiktību ieguldītājiem. Savukārt noteiktības nodrošināšana piesaistītu jaunas investīcijas, stimulētu vietējo darbvietu radīšanu un videi nekaitīgu tehnoloģiju ražošanu, kas veicinātu plaukstošu Francijas tirgu. Francijai ir jāpaātrina atļauju piešķiršanas process un jāpieņem vairāki īstenošanas akti saskaņā ar Francijas Atjaunīgo energoresursu paātrināšanas likumu. Paātrinātas atjaunīgo energoresursu apguves teritoriju izraudzīšanās process ir lēns: aptuveni divus gadus pēc tā pieņemšanas (līdz 2024. gada jūlijam) tikai 34 % pašvaldību bija izraudzījušās paātrinātas atjaunīgo energoresursu apguves teritorijas. Šo procesu varētu paātrināt, nodrošinot pienācīgu personālu administrācijām, kas izsniedz atļaujas. Turklāt joprojām ir vajadzīgi skaidri un īsāki termiņi projektiem ārpus paātrinātas atjaunīgo energoresursu apguves teritorijām, kā arī ir jāievieš vienas pieturas aģentūras atjaunīgās enerģijas atļauju piešķiršanai.

(34) Arvien pieaugošais atjaunīgo energoresursu izmantošanas samazinājums un negatīvie cenu notikumi 2023. un 2024. gadā liecina par ierobežojumiem elektrotīklos un augošo vajadzību pēc pieprasījuma puses elastības un uzkrāšanas ([41]), arī siltumenerģijas uzkrāšanas. Lai tīklā integrētu lielākus atjaunīgās enerģijas apjomus un nodrošinātu energoapgādes drošību, ir jāturpina šādu elastības risinājumu ieviešana. Elektroenerģijas sistēmu operatori *RTE* un *Enedis* nesen paziņoja par lieliem investīciju plāniem tīkla attīstīšanai nākamajos 15 gados ([42]). Tomēr *RTE* plāns joprojām ir apspriešanas posmā. Pēdējos gados Francija ir laidusi ekspluatācijā starpsavienojumu projektus ar Itāliju (Savoja-Pjemonta), un turpmākajos gados ir plānoti vēl citi projekti, piemēram, Ķeltu starpsavienojums un Biskajas līča projekts. Šo investīciju plānu savlaicīga pabeigšana un īstenošana atvieglotu investīcijas atjaunīgajos energoresursos un paātrinātu dekarbonizāciju. Lai veicinātu ES tirgus integrāciju, ir ļoti svarīgi ilgtermiņa plānošanā ņemt vērā starpsavienojumus ar kaimiņvalstīm, jo īpaši ar Pireneju pussalu. Francijas pārrobežu elektrotīklu starpsavienojumu līmenis 2024. gadā bija zemāks par ES mērķrādītāju, proti, 15 % ([43]) 2030. gadam.

(35) Lai gan to uzņēmumu īpatsvars, kuri ziņo par darbā pieņemšanas grūtībām, 2024. gadā un 2025. gada pirmajā ceturksnī līdz ar ekonomikas palēninājanos samazinājās, neatbilstīgi kandidātu profili joprojām ir viens no diviem galvenajiem šķēršļiem pieņemšanai darbā, un otrs ir darbaspēka trūkums, kā liecina nesen veikts apsekojums, jo īpaši tādās svarīgās nozarēs kā autobūves, būvniecības un aprūpes nozare ([44]). Francija ar Atveseļošanas un noturības mehānisma atbalstu ir veikusi ievērojamus ieguldījumus darba ņēmēju prasmju pilnveidē un pārkvalifikācijā, un tā rezultātā ir nedaudz palielinājies to pieaugušo skaits, kuri piedalās apmācībā (49,2 % 2022. gadā salīdzinājumā ar 48,4 % 2016. gadā). Tomēr šīs programmas ne vienmēr ir sekmīgi palielinājušas mazkvalificētu personu un gados vecāku darba ņēmēju dalību. Šīm programmām ir bijusi arī ierobežota ietekme uz dalību apmācībā prioritārajās nozarēs (IKT, veselības aprūpe, būvniecība, zaļā pārkārtošanās). Tādu iepriekšējo un neseno investīciju novērtējumā kā Prasmju investīciju plāns (*plan d'investissement dans les compétences*) ir uzsvērts, ka tikai 25 % no mācību piedāvājuma attiecas uz prioritāru nozari un 20 % no mācību piedāvājuma ir paredzēti profesijām, kurās trūkst prasmju. Turklāt 2022. gadā mācībās piedalījās tikai aptuveni 25 % mazkvalificētu pieaugušo.

(36) Neraugoties uz lielajiem publiskajiem izdevumiem izglītībai, Francijas izglītības sistēmā nesen tika reģistrēts ievērojams snieguma kritums, ko būtiski ietekmē arī skolēnu sociālekonomiskais stāvoklis. Francijas skolēni pamatskolas un vidusskolas līmenī matemātikā un dabaszinātnēs salīdzinājumā ar viņu vienaudžiem ES ([45]) uzrāda nepietiekamu sniegumu, un kopš 2018. gada ir ievērojami palielinājies to 15 gadus veco skolēnu īpatsvars, kuriem ir sliktas sekmes matemātikā, lasīšanā un dabaszinātnēs ([46]), savukārt to skolēnu īpatsvars, kuriem ir visaugstākie rādītāji, ir samazinājies. Francijā ir arī vienas no lielākajām sociālekonomiskajām atšķirībām ES. Ir būtiski, sākot no agrīna vecuma, uzlabot skolēnu sniegumu attiecībā uz pamatprasmēm. Lai gan pirmie novērtējumi liecina, ka klases

([40]) 2023. gadā, kad atjaunīgās enerģijas īpatsvars enerģijas bruto galapatēriņā bija 22,3 %, Francija joprojām nebija sasniegusi savu 2020. gada saistošo atjaunīgās enerģijas mērķrādītāju, proti, 23 %.
([41]) *Bilan électrique 2024 | RTE*.
([42]) *RTE présente les grandes orientations de sa stratégie de transformation du réseau de transport d'électricité à l'horizon 2040 | RTE*.
([43]) Definēts kā importa jauda salīdzinājumā ar uzstādīto ražošanas jaudu dalībvalstī.
([44]) *France Travail – Enquête besoin en main-d'œuvre 2025*.
([45]) 2023. gada apsekojums par tendencēm starptautiskajā matemātikā un zinātnē (*TIMSS*).
([46]) Saskaņā ar 2022. gada Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas (*PISA*) apsekojumu 28,8 % no 15 gadus veciem jauniešiem Francijā bija nepietiekami rezultāti matemātikā salīdzinājumā ar 29,5 % ES, 26,9 % – nesekmīgi rezultāti lasīšanā salīdzinājumā ar 26,2 % ES un 23,8 % – zinātnes jomā salīdzinājumā ar 24,2 % ES.

lieluma samazināšana uz pusi prioritārās izglītības jomās ir pozitīvi ietekmējusi skolēnu izglītības rezultātus, 70 % nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu apmeklē skolas, kas atrodas ārpus prioritārajām jomām, un tāpēc nav tiesīgi saņemt atbalstu. Papildu resursu piešķiršana pakāpeniskākā veidā un sadarbības veicināšana starp nelabvēlīgā situācijā esošām skolām un vietējiem dalībniekiem varētu būt lietderīga, lai apmierinātu skolēnu ar zemu sniegumu vai nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu vajadzības. Izglītības ministrija 2023. gadā veica pasākumus, lai veicinātu labāku sociālo daudzveidību valsts un privātajās skolās, un ieviesa stundu nedēļā, kad notiek diferencēta mācīšana franču valodā un matemātikā visiem skolēniem. Tomēr biežās politikas izmaiņas ir novedušas pie tā, ka nav pietiekami daudz laika to īstenošanai un izvērtēšanai, kā arī ir mazinājusies pedagoģisko aprindu līdzatbildība. Esošo datu un novērtējumu labāka izmantošana, labāka sadarbība ar izglītības kopienu un skolu, kā arī skolotāju pedagoģiskās autonomijas ievērošana varētu palīdzēt izstrādāt efektīvāku pamatprasmju stratēģiju.

(37) Lai gan 2023. gadā tika palielināts skolotāju atalgojums un vēl ir pāragri novērtēt tā ietekmi, joprojām pastāv bažas par profesijas pievilcību, un izglītības rezultātus negatīvi ietekmē skolotāju trūkums. Arvien mazāk pretendentu kārto darbā pieņemšanas konkursa pārbaudījumus saistībā ar atvērto amata vietu skaitu, padarot šos eksāmenus mazāk selektīvus, jo īpaši matemātikā un pamatskolu skolotājiem dažās akadēmijās ([47]). Profesijas pievilcības mazināšanos var izskaidrot ar vairākiem faktoriem. 2022. gadā 63 % pēcvidusskolas studentu minēja darba apstākļus, to vidū klases lielumu (viena no lielākajām ES), darba slodzi, mobilitātes noteikumus un algu kā iemeslu, kāpēc viņi nevēlas kļūt par skolotāju ([48]). Turklāt mācīšanas kvalitāti varētu ietekmēt paļaušanās uz pagaidu skolotājiem, kuriem ir zemāks kvalifikācijas un pieredzes līmenis un mazāka piekļuve apmācībai nekā pastāvīgajiem skolotājiem. Ir veikti pasākumi, lai uzlabotu mācīšanas apstākļus, arī pastiprinot franču valodas un matemātikas apmācību pamatskolas skolotājiem. Tomēr ir iespējams vēl vairāk izvērst šos pasākumus, jo īpaši samazinot klases lielumu, izmantojot bērnu skaita samazināšanos, un labāk saskaņojot sākotnējo un turpmāko apmācību ar visu skolēnu mainīgajām vajadzībām ([49]) un nodrošinot skolotājiem un skolām lielāku autonomiju ([50]). Jo īpaši Revīzijas palāta brīdina, ka praksē direktoriem ir ierobežotas iespējas pielāgoties skolēnu vajadzībām un vietējiem apstākļiem ([51]). Arī apspriešanās ar skolotājiem un plašāku pasniedzēju kopienu par pašreizējiem plāniem reformēt sākotnējo izglītību varētu palielināt līdzatbildību un pievilcīgumu.

(38) Bērni Francijā saskaras ar lielāku nabadzības un sociālās atstumtības risku salīdzinājumā ar pārējiem iedzīvotājiem (26,2 % salīdzinājumā ar 19 % 2024. gadā) un citām ES valstīm (26,2 % salīdzinājumā ar 24,2 % 2024. gadā). Pēdējos gados ir ievērojami palielinājies arī bērnu nabadzības un sociālās atstumtības risks ([52]), neraugoties uz to, ka 2023. un 2024. gadā tas samazinājās, un to Francijas bērnu īpatsvars, kuri dzīvo bezdarbnieku mājsaimniecībās, 2024. gadā sasniedza 9 %, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES. Viena vecāka ģimenes, kurās vienīgais vecāks bieži vien ir māte, saskaras ar būtiskām un konkrētām grūtībām atrast darbu ([53]), un katra piektā ģimene 2024. gadā bija pakļauta nabadzības riskam. Viens no galvenajiem šķēršļiem, ar ko šādas ģimenes saskaras, ir piekļuve agrīnai pirmsskolas izglītībai un aprūpei. Francijā ir viena no lielākajām atšķirībām bērnu aprūpes pieejamībā starp bērniem, kuri ir labvēlīgākā situācijā, un bērniem, kuri ir nelabvēlīgā situācijā (41,6 procentpunkti salīdzinājumā ar 15,8 procentpunktiem). 2024. gadā 72,6 % bērnu (vecumā no 0 līdz 3 gadiem), kuri dzīvo nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļautās mājsaimniecībās, nav guvuši labumu no formālās bērnu aprūpes pakalpojumiem. Lai gan to bērnu kopējais īpatsvars, kuriem ir piekļuve bērnu aprūpei, Francijā ir salīdzinoši liels, pieejamība un izmaksas Francijas teritorijā ievērojami atšķiras ([54]). Turklāt ģimenēm, kas strādā nestandarta stundas vai kas ir bezdarbnieki, ir grūtības atrast piemērotu bērnu aprūpi ([55]), un tas kavē viņu darba meklēšanas un apmācības centienus. Konkrētu darba šķēršļu novēršana un agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes pieejamības uzlabošana palīdzētu vecākiem saņemt apmācību, nodrošinātu labākas darba iespējas un uzlabotu bērnu izglītības rezultātus īstermiņā un ilgtermiņā, radot lielāku ietekmi uz nelabvēlīgā situācijā esošiem bērniem ([56]).

([47]) *France Stratégie*, 2024, *Working in Public Service: The Challenge of Attractiveness*.
([48]) *Cour de Comptes, Devenir enseignant: la formation initiale et le recrutement des enseignants des premier et second degrés, Rapport public thématique*, 2023.
([49]) *Education: comment mieux orienter la dépense publique, Conseil d'analyse économique*, 2025, pieejams vietnē *Éducation: comment mieux orienter la dépense publique*.
([50]) *Lastra-Anadón, C.*, un *Mukherjee, S.* (2019), "*Cross-country evidence on the impact of central and school autonomy on education performance*", ESAO darba dokumenti par fiskālo federālismu, Nr. 26, *OECD Publishing*, Parīze, https://doi.org/10.1787/c3d9b314-en.
([51]) *Cour des comptes, Mobiliser la communauté éducative autour du projet d'établissement, Rapport public thématique*, 2023.
([52]) Francijas metropolē (attiecībā uz kuru mums ir salīdzināmas laikrindas) nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļauto bērnu īpatsvars palielinājās no 24,1 % 2019. gadā līdz 25,7 % 2023. gadā.
([53]) *Sénat* (2024). *Familles monoparentales: pour un changement des représentations sociétales.*
([54]) *CNAF-ONAPE, L'accueil des jeunes enfants – Édition 2024*.
([55]) *Cour des Comptes, La politique d'accueil du jeune enfant*, 2024. gada decembris.
([56]) ESAO (2025), Nevienlīdzības samazināšana, ieguldot agrīnā pirmsskolas izglītībā un aprūpē, *Starting Strong*, *OECD Publishing*, Parīze, https://doi.org/10.1787/b78f8b25-en.

(39) Ņemot vērā ciešās savstarpējās saiknes starp eurozonas dalībvalstu tautsaimniecībām un to kolektīvo devumu ekonomiskās un monetārās savienības darbībā, Padome eurozonas dalībvalstīm 2025. gadā ieteica rīkoties, tai skaitā izmantojot atveseļošanas un noturības plānus, lai īstenotu 2025. gada ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku. Attiecībā uz Franciju 2., 3., 4. un 5. ieteikums palīdz īstenot pirmo eurozonai adresēto ieteikumu par konkurētspēju, savukārt 4. un 5. ieteikums palīdz īstenot otro eurozonai adresēto ieteikumu par noturību, un 1. ieteikums palīdz īstenot 2025. gada ieteikumā izklāstīto trešo eurozonai adresēto ieteikumu par makroekonomisko un finanšu stabilitāti,

AR ŠO IESAKA Francijai 2025. un 2026. gadā rīkoties šādi.

1. Palielināt kopējos aizsardzības un drošības izdevumus un gatavību, vienlaikus nodrošinot parāda ilgtspēju saskaņā ar Eiropadomes 2025. gada 6. marta secinājumiem. Ievērot neto izdevumu maksimālos pieauguma tempus, ko Padome ieteica 2025. gada 21. janvārī, lai izbeigtu pārmērīga budžeta deficīta situāciju. Īstenot reformu un investīciju kopumu, kas ir pagarinātā pielāgošanās perioda pamatā, kā Padome ieteikusi 2025. gada 21. janvārī.

2. Ņemot vērā piemērojamos termiņus reformu un investīciju savlaicīgai pabeigšanai saskaņā ar Regulu (ES) 2021/241, nodrošināt atveseļošanas un noturības plāna, arī *REPowerEU* nodaļas, efektīvu īstenošanu. Paātrināt kohēzijas politikas programmu (ERAF, TPF, ESF+) īstenošanu, attiecīgā gadījumā izmantojot iespējas, ko sniedz vidusposma pārskatīšana. Optimāli izmantot ES instrumentus, arī iespējas, ko sniedz programma *InvestEU* un Eiropas stratēģisko tehnoloģiju platforma, lai uzlabotu konkurētspēju.

3. Turpināt vienkāršot regulējumu, samazināt administratīvo slogu un regulatīvos ierobežojumus uzņēmumiem, jo īpaši pakalpojumu nozarē. Stiprināt uzņēmumu pētniecības un izstrādes intensitāti, mērķtiecīgāk pievēršoties publiskā atbalsta shēmām, kas stimulē uzņēmumu pētniecību un izstrādi un veicina inovācijas izplatīšanu, un padarot efektīvāku ekosistēmu, kas atbalsta sadarbību starp akadēmiskajām aprindām un uzņēmumiem. Uzlabot MVU digitalizāciju, arī uzlabojot šim mērķim paredzēto esošo publiskā atbalsta pasākumu efektivitāti.

4. Paātrināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, likvidējot šķēršļus un nodrošinot stimulus palielināt mazemisiju transporta veidu un transportlīdzekļu pieprasījumu un piedāvājumu, palielinot energoefektivitāti un samazinot atkarību no fosilā kurināmā ēkās, stimulējot pamatīgu renovāciju. Paātrināt atjaunīgās enerģijas projektu izvēršanu, arī vēl vairāk racionalizējot atļauju piešķiršanas procedūras un pabeidzot atjaunīgo energoresursu paātrinātas apguves teritoriju izveidi. Veicināt pieprasījuma puses elastību un uzkrāšanas tehnoloģijas un nodrošināt pietiekamas investīcijas elektrotīkla jaudā, arī pārrobežu starpsavienojumos.

5. Turpināt novērst prasmju trūkumu, atbalstot mazkvalificētu un vecāku cilvēku piekļuvi apmācībai un uzlabojot apmācības piedāvājuma atbilstību darba tirgus vajadzībām. Uzlabot izglītības rezultātus un mazināt nevienlīdzību izglītībā, arī nodrošinot, ka visi nelabvēlīgā situācijā esošie skolēni gūst labumu no uzlabota izglītības atbalsta. Stiprināt skolotāja profesiju, arī uzlabojot darba apstākļus un pedagogu sākotnējo un pastāvīgo apmācību. Novērst un samazināt bērnu nabadzību, likvidējot šķēršļus, kas kavē vecāku integrāciju darba tirgū un piekļuvi kvalitatīvai agrīnai pirmsskolas izglītībai un aprūpei nelabvēlīgākajā situācijā esošām mājsaimniecībām.

Briselē, 2025. gada 8. jūlijā

Padomes vārdā –

priekšsēdētāja

S. LOSE